

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 11P/58/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1221201333
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vlastimil Valkovič
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2022:1221201333.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Topoľčany sudcom JUDr. Vlastimilom Valkovičom vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: B. W., nar. XX.XX.XXXX, a U. W., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, Škultétyho 1577/8, 955 01 Topoľčany, deti rodičov: matky S. W., rod. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. O. O. XXX, a otca: B. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XX, O., o návrhu otca na zníženie výživného, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh na zníženie vyživovacej povinnosti z a m i e t a.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 23.09.2021 bol Okresnému súdu Topoľčany postúpený návrh otca na zníženie výživného na maloletú B. W., nar. XX.XX.XXXX, zo sumy 100 eur na sumu 30 eur mesačne a na maloletého U. W., nar. XX.XX.XXXX, zo sumy 80 eur na sumu 30 eur mesačne. Návrh zdôvodnil tým, že finančná situácia a zdravotný stav (psychické problémy liečené psychiatrom od roku 2003) ho obmedzujú najšť si zamestnanie, kde by jeho diagnózu akceptovali, tak nie je schopný platiť na maloleté deti plnú výšku teraz určeného výživného. T. č. je evidovaný na ÚPSVaR a poberá len dávku v hmotnej núdzi vo výške 67,80 eur. Okrem vyživovacej povinnosti k uvedeným deťom má aj vyživovaciu povinnosť k synovi V. G., nar. XX.XX.XXXX, vo výške 150 eur mesačne.

2. Na pojednávaní konanom dňa 05.01.2022 matka uviedla, že s návrhom nesúhlasí. Aktuálne býva s maloletými deťmi u svojich rodičov, čo je rodinný dom, ktorý je vo vlastníctve jej rodičov, ktorým prispieva na energie sumou 120 eur a zároveň im prispieva na stravu sumou 150-200 eur mesačne. Obaja jej rodičia sú poberatelia starobného dôchodku približne vo výške 800 eur mesačne. Matka je aktuálne zamestnaná u zamestnávateľa Krošlák s. r. o. na pozícii manipulantka na krajčírskych dielni so mzdou okolo 560 eur vrátane daňového bonusu. Matka nemá žiadne dlhy ani pôžičky, deťom platí na vkladné knižky 30 eur, má šetriaci účet, kde dáva 60 eur mesačne. Otec maloletých detí prispieva na výživu nie plnou výškou určeného výživného, ale v sumách 10 a 5 eur. Z tohto dôvodu má otec dlh na výživnom. Otec maloleté deti vôbec nenavštevuje a ani im nič nekupuje, ani nie je s nimi v žiadnom kontakte.

3. Dožiadanim bol dňa 07.04.2022 vykonaný výsluch otca, pri ktorom uviedol, že posledných 12 mesiacov nebol zamestnaný. Jeho jediný príjem bola dávka v hmotnej núdzi vo výške 67,80 eur, ktorú aktuálne nepoberá pretože je vo výkone trestu odňatia slobody. Nemá príjem a nemá ani výdavky. Jediné peniaze, ktoré má a minie ich na drobnú spotrebu v rámci ústavu sú peniaze, ktoré mu pošle rodina - ide o drobné sumy a z toho polovicu musí použiť na úhradu výživného. Ostatné peniaze použije na prípadný nákup. Pred nástupom do výkonu trestu žil s družkou, ktorá hradila náklady na bývanie 250 eur mesačne za nájom rodinného domu a hradila aj stravu. O zníženie výživného žiada z dôvodu

obmedzenej možnosti sa zamestnať kvôli jeho diagnóze. Preto požiadal aj o priznanie invalidného dôchodku Nevlastní žiaden hnutelný ani nehnuteľný majetok. Má dlh na výživnom pre p. G. asi 16.000 eur, dlh voči mobilnému operátorovi O2 asi v sume 800 eur a dlh voči Všeobecnej zdravotnej poisťovni asi v sume 5.000 eur. Na podanom návrhu trvá, veľmi by chcel platiť výživné v stanovenej výške, ale aktuálne to nie je možné, nemá ani na to, aby platil výživné vo výške 30 eur mesačne. Aj keď poberal dávku v hmotnej núdzi 67 eur, tak toto rozdelil na 3 časti a posielal deťom.

4. Kolízny opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany v správe zo dňa 04.01.2022 odporučil návrh otca zamietnuť, pretože zníženie vyživovacej povinnosti nie je v prospech a v záujme maloletých detí.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, prečítaním a oboznámením listinných dôkazov a obsahom pripojených spisov sp. zn. 11P/160/2015, sp. zn. 4C/87/2011, sp. zn. 6T/38/2022 a zistil tento skutkový stav veci:

6. Naposledy bolo rozhodované o výške výživného rozsudkom č. k. 11P/160/2015-54 zo dňa 19.11.2015, právoplatný dňa 18.12.2015, ktorým súd zaviazal otca prispievať na výživu maloletej B. sumou 100 eur mesačne a maloletého U. sumou 80 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, zameškané výživné v sume 60 eur na B. a 60 eur na U. povolil otcovi splácať v splátkach po 10 eur mesačne spolu s bežným výživným a nárok na náhradu trov konania nepriznal žiadnemu z účastníkov.

7. Zo správy Sociálnej poisťovne doručenej tunajšiemu súdu dňa 30.08.2022 vyplýva, že otcovi bola rozhodnutím č. 781 128 8903 0 z 11.08.2022 zamietnutá žiadosť o invalidný dôchodok z dôvodu, že nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového sporenia na vznik nároku na invalidný dôchodok.

8. Z rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. 6T/38/2022-239 zo dňa 27.04.2022 právoplatný dňa 29.04.2022, vyplýva, že otec bol uznaný vinným, že sa požitím návykovej látky priviedol do stavu nepričetnosti, v ktorom sa dopustil konania, ktorým inému bez oprávnenia bránil užívať osobnú slobodu a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania - so zbraňou a násilím, a na chránenej osobe- blízkej osobe, a ktorým sa inému vyhrážal smrťou a ťažkou ujmom na zdraví takým spôsobom, že to mohlo vzbudiť dôvodnú obavu, čím spáchal zločin opilstva podľa 363 odsek 1 Trestného zákona, za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní štyroch rokov a ochranné liečenie závislosti od alkoholu a benzodiazepínov ambulantnou formou.

9. V čase poslednej úpravy výživného otec detí nebol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie, naposledy bol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie v období od 18.12.2012 do 19.02.2013, pričom bol vyradený pre nespôluprácu s úradom práce. Zároveň pracoval u zamestnávateľa DH Personal s.r.o. od 01.05.2014 do 31.12.2014 ako brigádnik na základe dohody o vykonaní práce. Výživné riadne neplatil, vyživovaciú povinnosť zaňho platil ÚPSVaR Topoľčany formou náhradného výživného.

10. V súčasnej dobe je otec vo výkone trestu odňatia slobody, kde nie je pracovne zaradený z dôvodu nedostatku pre neho vhodných pracovných príležitostí.

11. Matka detí bola v čase poslednej úpravy výživného zamestnaná u zamestnávateľa S. s. r. o., kde dosahovala čistý mesačný príjem 453,08 eur a to vrátane odpracovania 75 hodín nadčasov. Spolu s deťmi bývala v rodinnom dome jej rodičov, ktorým prispievala na energie sumou 150 eur mesačne a na stravu sumou 150 eur mesačne. Platila pôžičky po 40 eur a začala sporiť na sporiacom účte po 10 eur mesačne.

12. V súčasnej dobe je matka stále zamestnaná ako pracovník vo výrobe vo firme S. s. r. o. s priemernou čistou mesačnou mzdou 596,91 eur. Matka prispieva rodičom na bývanie sumou 120 eur mesačne a na stravu 150-200 eur mesačne. Hradí sporenie - vkladné knižky obidvom deťom vo výške 30 eur mesačne, sporenie v SLSP vo výške 60 eur mesačne.

13. Maloletá B. mala v čase poslednej úpravy výživného 11 rokov a bola žiačkou 6. ročníka ZŠ K. O.. Matka na ňu mala bežné výdavky na zošity, školské potreby, ZRPŠ, mimoškolskú činnosť, výlety, exkurzie. Potrebovala špeciálne ortopedické vložky do topánok v dôsledku ortopedických problémov,

za týmto účelom navštevovala ambulanciu MUDr. Naňovej v Topoľčanoch, bola dispenzarizovaná v ambulancii MUDr. Mancovej v Radošine. Matka jej dobýjala kredit do mobilu po 6 eur mesačne.

14. Aktuálne maloletá B. navštevuje 3. ročník SOŠ techniky a služieb v I.. Matka na začiatku školského roku hradila rodičovský príspevok 10 eur ročne, a mesačne hradí 15 eur ako sporenie na stužkovú slávnosť. Potrebné školské pomôcky matka dokupuje deťom priebežne podľa potreby. B. navštevuje kardiologickú ambulanciu a užíva pravidelne lieky predpísané kardiológom, navštevuje aj endokrinologickú ambulanciu v Topoľčanoch, MUDr. Ľubicu Segešovú, u ktorej je sledovaná.

15. Maloletý U. mal v čase poslednej úpravy výživného 9 rokov a bol žiakom 4. ročníka ZŠ K. O., navštevoval odbornú kardiologickú ambulanciu MUDr. Fialovej v Piešťanoch a centrum pedagogicko-psychologického poradenstva v Topoľčanoch v dôsledku poruchy učenia slovenského jazyka.

16. Aktuálne je maloletý U. žiakom 1.ročníka SOŠ techniky a služieb v I., odbor autoopravár - mechanik. Matka na začiatku školského roku hradila rodičovský príspevok 10 eur ročne, 20 eur za učebnicu na predmet anglický jazyk. Alex navštevuje pravidelne detskú kardiologickú ambulanciu MUDr. Y. v Nitre, imunoalergologickú ambulanciu MUDr. S. v V. a kožnú ambulanciu MUDr. Q. v I., užíva pravidelne lieky.

17. Kolízny opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany sa na pojednávaní dňa 09.11.2022 pridržel svojej správy a navrhol návrh otca na zníženie výživného zamietnuť.

18. Podľa § 121 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

19. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

20. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

21. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

22. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

23. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

24. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

25. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

26. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

27. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

28. Hmotno-právnu podmienkou toho, aby súd mohol vo veci opakovane rozhodnúť je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku. Nestačí len úvaha súdu o tom, že doterajšie výživné je neprímerané. Pokiaľ by súd nemal preukázanú zmenu pomerov a rozhodol by o zmene výšky vyživovacej povinnosti, išlo by vlastne o neprípustné preskúmavanie a reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. okolnosťami na strane oprávneného alebo objektívne vývojom životných nákladov podľa §78 ods. 3 Zákona o rodine. Na strane povinného môže byť takou zmenou strata zamestnania, pričom súd je povinný skúmať príčiny takejto straty. Až v prípade ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov preukázali môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti.

29. Na strane oprávneného súd skúma jeho skutočné odôvodnené potreby (spotrebný charakter výživného) s ohľadom na zákonnú mieru podľa druhu vyživovacej povinnosti. Oprávnené potreby pritom v nijakom prípade nezahŕňajú len stravovanie, ale sú dané širšie - potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi. Závisia najmä od veku, zdravotného stavu. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky. Na strane povinného sa prihliada na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné konkrétnemu oprávnenému a výšku a spôsob už poskytovaných plnení. Jeho možnosti, teda potencionálne príjmy, nielen to, čo povinný skutočne zarobí, ale aj to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti, situáciu na trhu a pod. ďalej súd skúma majetkové pomery, ktoré sa posudzujú komplexne, zahŕňajú jednak majetok povinného ako objektívnu kategóriu (vlastníctvo k veciam, pohľadávky, záväzky, cenné papiere, podiely v obchodných spoločnostiach a pod.). jednak jeho životný štandard, s ktorým sa navonok prezentuje (autá, dovolenky, životné náklady).

30. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrh otca na zníženie výživného nie je dôvodný, pretože bolo preukázané, že na strane účastníkov, nedošlo k takým zmenám pomerov na základe ktorých by bolo možné rozhodnúť o zmene vyživovacej povinnosti vo vzťahu k maloletým deťom. Otec sa k svojej zákonnej povinnosti vyživovať svoje maloleté deti stavia nezodpovedne, o čom okrem iného svedčí aj jeho odsúdenie pre zločin opilstva podľa 363 odsek 1 Trestného zákona, za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní štyroch rokov a ochranné liečenie závislosti od alkoholu a benzodiazepínov ambulantnou formou. Pri určovaní výšky výživného súd posudzoval, či u otca došlo k zmene pomerov, pričom na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že od poslednej úpravy výšky výživného nedošlo k zmene pomerov na strane otca takým spôsobom, ktorý by odôvodňoval zmenu výšky vyživovacej povinnosti na maloleté deti. Súd má za to, že do stavu, v ktorom otec vykonal úmyselný zločin sa dostal sám, teda si vlastným konaním spôsobil aj momentálny stav, v ktorom sú obmedzené jeho príjmové a zárobkové možnosti a schopnosti, čo vzhľadom na charakter a povahu trestnej činnosti, ku ktorej došlo, nemožno považovať za skutočnosť na strane účastníka podmieňujúcu zmenu pomerov odôvodňujúcu zníženie vyživovacej povinnosti. Otec v konaní nepreukázal zmenu pomerov odôvodňujúcu zníženie výživného na maloleté deti, preto súd návrh otca na zníženie výživného ako nedôvodný zamietol

31. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP tak, že žiadna zo strán nemá nárok na ich náhradu, pretože v mimosporových konaniach sa vylučuje nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v troch vyhotoveniach, cestou Okresného súdu Topoľčany na Krajský súd v Nitre.

Podľa § 359 Civilného sporového poriadku, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie musí mať náležitosti podľa § 127 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku (musí byť v ňom uvedené ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a uvedená spisová značka tohto konania) a podľa § 363 Civilného sporového poriadku (musí sa v ňom uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh)).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Podľa § 44 CMP, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.